

JA. 2350.

Tolna

vármegye

Jungoslovain
Junaszentgyörgy

járás

jegyzség

Közigazgatási tájékoztató lap

Junaszentgyörgy

nagy község közérdekű viszonyairól.

I. A község általános leírása.

A) A község történeti leírása.

1. A község keletkezésére, fejlődésére, esetleg elpusztulására és újra felépülésére vonatkozó adatok. A község a múltban melyik vármegyéhez tartozott és onnan mikor kebelezetett át? Volt-e és mi a korábbi vagy történeti neve, hivatalos nevén kívül más használatos neve, esetleg mi a nemzetiségi neve? Település esetén kik és honnan jöttek a községbe?

2. Területváltozások, határrész (puszta) átcsatolások; községegyesítés, beolvadás vagy kiválás történt-e 1871. óta, mikor és mily körülmények között? (A vonatkozó hivatalos adatok, rendelet száma, közlendőek.)

Köztudomás szerint minő elpusztult falvak feküdtek egykor a község határára. (Rendszerint a dűlő-nevek vagy a községbe olvadt puszták neve alapján.)

3. A község jellege 1848 előtt a telekkönyvi- és urbéri adatok szerint (város, mezőváros, szabad vagy urbéres község stb.)

4. A község jellege 1871. után. E tekintetben voltak-e szervezeti változások (átalakulás, visszafejlődés).

5. Anyakönyvi szervezeti változások. A község melyik területéhez tartozott, mikor történt a változás és mily rendelet alapján (az anyakönyvi feljegyzések szerint).

6. Vannak-e a község életében és szervezetében eredeti és különös (máshol nem található) intézmények, említésreméltó események, leletek? (a köztudomás vagy monografiák szerint).

Egyházi feljegyzések szerint a község 1600 év első tízében már létezett. E tekintetben pontos adat nincs, mivel a múlt század elején a községhez legújabb iratok mégsem misültek. A község mindig Tolna vármegyéhez tartozott és a mai napon más neve nem volt. A vallás üldözése idején 1600-1645 év alatt circa 150 német magyar család települt Gyitra és Bars megyéből Junaszentgyörgyre.

Területváltozás stb. 1871 év óta nem történt.

Nincs reá adat még rajzhagyomány szerint sem.

szabad - német - község.

Nagyközség.

Nem történt változás, folyton önálló községi anyakönyvi kerület volt.

Nincs.

B) A község földrajzi leírása.

1. A község (falu) és határának fekvése (a szomszéd falvaknak és távolságuknak megjelölésével).

A község határa síkság, dombos vagy hegyes vidék, erdős vidék-e?

A község magaslatai és vizei (folyó, patak, tó, nagyobb mocsarak).

2. A község területének nagysága:

Művelési ágak szerint:

Magas fevrik.
Döghegy.
Egy matorna.
5958 kat. hold (birtokivek adatai alapján).
3979 k. hold szántó, 255 k. hold rét (kaszálió),
524 k. hold szőlő (beültetett), 413 k. hold
legelő, k. hold erdő, 19 k. hold
nádas, 268 k. hold terméketlen (út, szikla, homok,
mocsár, kőbánya).

3. Tartoznak-e a községhez önálló puszták vagy havasok (külön kataszteri részlet alatt felvett területek) és mi a nevük?

Vannak-e a község határával össze nem függő határrészek, hol, mily név alatt és mekkora a terjedelmük?

4. Vannak-e a békekötés folytán elszakított részek és ideiglenesen a község hatósága alá helyezett idegen határrészek, melyik községből valók és mily terjedelműek (kataszteri, esetleg más adatok alapján)?

A község vázlatos térképe ~~l. B. 1. sz. a.~~
nincs csatolva.

Kiserdőpuszta.

Nincs.

Nincs.

C) A község népességi viszonyai.

1. Mennyi a község lakossága?

A lakosság megoszlása, vallás szerint:

nemzetiség szerint:

2803 lélek.
411 r. kath., 2 g. kath., 2324 ref.,
38 ág. h. ev., 27 izr., 1 egyéb
2801 magyar, 1 német, 1 tót,
rutén, oláh, horvát,
egyéb.

2. A lakosság elhelyezkedése általánosságban, (belterületen, tanyákon vagy felváltva; lélekszám szerint megjelölve).

Vannak-e népesebb lakott helyek, telepek; a falutól milyen távol és mennyi a lélekszámuk?

3. A népesség zömének foglalkozása (földművelés, ipar, bányászat, földművelési vagy ipari napszám-kereset stb.).

4. Hány ház és hány lakásrész van a községben a házadózási adatok szerint, külön feltüntetve az egyes pusztákat, különálló vagy odaosztott területeket.

A községben levő állami és más középületek.

Belterületen 2649 lélek.

Kiserdőpuszta 5 Km. távolságra a községtől 154 lélekszámmal.

földművelés.

625 lak'ház 1082 lakrészrel.

Kiserdőpusztán 15 lak'ház 22 lakrészrel.

Ref. templom és két iskola, továbbá községi 'állandó' menedékház és könyvtára.

II. A község szervezete, beosztása és közérdekü viszonyai.

A) Községi szervezet.

1. Elöljárók.

(Nem névszerint töltendő ki.)

Bíró. Törvény- (másod-) bíró. 12 esküdtt,
(tanácsbeli). Pénztárnok. Közgyám 1,
2 jegyző, 1 segédjegyző, 1 orvos
állatorvos, 1 irodai alkalmazott,
1 pénztári alkalmazott, 1 egyéb alkalmazott (utbiztos stb.)

Napidíjas irodai alkalmazottak:

Szegődményes alkalmazottak:

2 kisbíró (küldönc), 2 bába,
2 éjjeli őr és 1 gazdasági alkalmazott.

A jegyzőség székhelye és távolsága:

Helyben van km.

2. A községi képviselőtestület létszáma:

12 virilista, 12 választott tag, 2 pót tag.

Községi képviselő-választókerületek száma, elnevezése, hány tagot választ.

A község egy választókerületet alkot.

3. Meg van-e bízva a község gyámhatósági hatáskörrel. Van-e gyámpénztára?

Nincs.

B) Általános közigazgatási beosztás.

4. A vármegye székhelye és annak távolsága. (a község központjától, távolsági térkép adatai szerint járható útvonalon):

Zekszárd 25 km.

A járás székhelye és távolsága: (ugyanugy)

Bakcs 13 km.

Országgyűlési (nemzetgyűlési) választókerület székhelye és távolsága:

Tolna 14 km.

Törvényhatósági bizottsági választókerület székhelye és távolsága:

Helyben van km.

C) Rendészeti igazgatás.

5. A csendőrség és folyamőrség székhelye és távolsága:

Gejzen 9 km.

Van-e a községnek rendőri őrszemélyzete és hány tagból áll?

Van, 2 tag. ~~Nincs.~~

Van-e a községben toloncállomás?

~~Van.~~ Nincs.

Fel van-e ruházva az előjáróság cselédügyi biráskodással (1876: XIII. t.-c.; 1907: XLV. t.-c.)

Nincs

6. A községi tűzoltóság szervezete:

~~Működés, üzemeltetés, (gyári stb.) tűzoltóság tag~~
Kötelezett tűzoltóság.

7. Van-e a községnek jóváhagyott szabályozási terve?

Van. ~~Nincs.~~

Van-e járdaerakási szabályrendelete?

Van. ~~Nincs.~~

D) Szociális igazgatás.

8. Körorvos székhelye és annak távolsága:

Ónád községi orvos van. d. II. A. l. sz. a.

Hány magánorvos lakik a községben:

Egy
Kettő

Községi bábák száma:

Közbába lakóhelye és annak távolsága:

..... km.

Okleveles magánbábák száma:

..... km.

Legközelebbi gyógyszertár hol van és milyen távol?

Jedd 7 ..... km.

Legközelebbi kórház hol van és milyen távol?

Lekszárd 25 ..... km.

Van-e szegényház vagy más jóléti intézmény?
(Árvaház, gyermekmenhely telep)

Van ..... szegényház ..... Nincs

9. A gondozott szegények száma:

..... intézeti ápolásban, ³ magán ápolásban.

Elhagyott gyermekek száma?

Nincs elhagyott ..... gyermek.

10. Milyen a község ivóvize?

Ártalmatlan

Van-e ártézi kutja vagy vízvezetéke?

Nincs

Kutvíz, folyóvíz, egészséges, ártalmatlan, jó.

Kutvíz eléggé jó

Van-e csatornázása?

Nincs

11. Korcsmák és vendéglők száma?

3 korcsma, ... vendéglő, ... kávéház.

Van-e szálloda, fogadó és hány?

Nincs.

Van-e községben közfürdő?

Nincs.

12. Van-e a község határában gyógyfürdő,
üdülő vagy nyaraló-telep és milyen távolságra?

Nincs.

A fürdőtelep gyógyfürdővé van-e nyilvánítva?

E) Törvénykezési beosztás.

13. Kir. törvényszék székhelye és távolsága:

Lekszárd 25 ..... km.

Kir. járásbíróház székhelye és távolsága?

Baks 13 ..... km.

F) Pénzügyi beosztás.

14. Kir. pénzügyigazgatóság székhelye és távolsága:

Lekszárd 25 ..... km.

Kir. adóhivatal székhelye és távolsága:

Baks 13 ..... km.

Kir. pénzügyőri szakasz, vámors, vámorségi
kirendeltség, székhelye és távolsága:

Baks 13 ..... km.

Kataszteri felmérési felügyelőség székhelye és
távolsága:

Szombathely 425 ..... km.

III. Közművelődési viszonyok.

A) Közoktatásügy.

1. Hány és milyen jellegű és fokozatu népiskola van a községben, (megjelölve a tantermek és tanerők számát: állami, közs., felekezeti isk., elemi, felsőbb népisk., polgári iskola stb.)

2. Középkiskolák vagy más szakiskolák (iparostanóciskola, gimn., reálgimn., reál iskola stb.) Azok jellege, tantermek és a tanerők száma:

3. Óvodák jellege, száma és tanereje:
Nyári menedékház van-e?

4. Testnevelés szervezete. Levente egyesületek:

5. Kir. tanfelügyelőség székhelye és annak távolsága:

Két szf. felekezeti elemi iskola van
négy tanterem és négy tanerővel.

Nincs.

Egy községi állandó menedékház van
egy menedékházteremtő és egy dajkával.

Nem.

Szekszárd 25 ..... km.

B) Vallásügy.

6. Vannak-e a községben anyaegyházak és milyenek? Ha a község fiókegyházat alkot, hol van az anyaegyház és mily távol (bevett és elismert felekezetek szerint sorolandó fel.) A községbeli egyházak melyik püspökséghez, illetőleg egyházkerülethez tartoznak:

Izraelita anyakönyvi kerület székhelye és távolsága:

7. Van-e a községnek kegyuri joga, vagy Canonica visitation alapuló, vagy a hívők helyett átvállalt kötelezettsége és mily teherrel jár?

8. Az egyházi adózás rendszere. Felekezetek szerint: (párber és egyénenkint időről-időre kivetett adó stb.)

Milyen egyházi szervezetek vannak még a községben? (Bevett és elismert felekezetek szerint.)

9. Van-e r. kath. egyháztanács? Esetleg az egyházközség ügyeit az iskolaszék vagy a képviselőtestület intézi-e.

Egy református anyaegyház, mely a
dunamelléki egyházkerülethez tartozik.

Bakó 13 km.

Nincs.

Egyénenkint időről-időre kivetett
adó.

Nincs más egyházi szervezet.

Nincs.

C) Kulturális intézmények.

10. Múzeum, könyvtár vagy hasonló intézmény?

11. Műemlék, természeti emlékszobor, honvédemlék vagy elesett hősök emléke?

12. Van-e állandó vagy időszakos színház, műkedvelő előadások stb. Mozdóképek.

Kulturális egyesületek:

13. Gazdakör, kaszinó, dalosegylet, munkás-egylet, egyéb kulturális egyesületek (névszerint felsorolva.)

Népkönyvtár, ifjúsági könyvtár és a
"Dunántúli Közművelődési Egyesület"
vándorkönyvtára.

Nincs.

Nincs.

Nincs.

Polgári olvasókör van.

IV. Forgalmi és gazdasági viszonyok és igazgatás.

A) Közlekedésügy.

1. A község forgalmi helyzete. Fő közlekedési vonala (országút, megyei út, annak elnevezése, esetleg a községtől való távolsága). A község határában fekvő hidak, kompok, révek stb.

2. Vasuti összeköttetése, fő- vagy mellékvonalak, van-e vasuti állomása, mi az elnevezése, megállóhelye, marha és egyéb rakodóhelye? Ipari és kisvasutak. Közuti vasutak.

Hajóösszeköttetés, a község mentén vagy attól mily távolságra, melyik folyón, hol a hajó állomás?

Van-e posta, távirda, távbeszélő állomása?

3. Melyik községi közlekedési útvonalhoz járul hozzá a község?

Községi (közútló) utak hossza?

Van-e kövezet-vámszedési joga.

Budapest - északi állami út mely köztetlen a Környe mellett van. A parkai armenterítő társulat birtokában lévő dunaszentgyörgyi csatornán két hid van. Komp, rév stb. nincs.

Nincs.

Bakon, Dunaszentgyörgytől 13 km-re a Duna mellett van a hajóállomás.

Igen.

A tulajdonát képező útvonalakhoz. Teljesen Környe útak fenntartásához nem járul hozzá.

1: 88241 öf. közforgalattal.) 13 km.
Igen Nem Nincs.

B) Földművelésügy.

4. Birtokviszonyok. Nagybirtokok (1000 holdon felül) száma és terjedelme tulajdonosok szerint. Középbirtokok száma és terjedelme. (100-1000 hold) Kis és törpebirtokok átlagos kiterjedése. A község gazdasági jellege a lakosság zömének foglalkozása szerint:

5. Művelési rendszer. Van-e nyomásos gazdálkodás. Szervezve van-e a birtokossági tanács?

Van-e közös legelő? Hány és mily terjedelmű?

Van-e külön szervezete (legeltetési társulat)?

Van-e legelő-rendtartás?

Van-e közös erdő? Van-e szervezete?

Erdőgondnokság székhelye és annak távolsága.

Van-e hegyközség, hány és mily terjedelmű, (elnevezésük szerint) és melyik borvidékhez tartozik.

6. Van-e községi faiskola, mily terjedelmű?

Be van-e ültetve?

Nincs.

Nyolc, mintegy 1593 hold területtel.
4052 hold.

mező (vagy erdő) gazdaság, szőlőművelés, kertészet stb.

Nincs.

Igen, 97 hold.

Igen.

Igen.

Nincs.

Grekszárd 25 km.

Nincs.

Igen - 1756 a öf.

Igen, üzemterv szerint.

7. Vizrendező és hasznosító társulat. Annak székhelye. Vannak-e vízhasználatok (malom stb. vagy más ármentesítő intézmények és milyen)?

Az illetékes kultur- vagy folyammmérnökség székhelye:

Bakói ármentesítő társulat. Székh. Bakó.
Nincs.
Kultur mérnökök. Székh. Fehérvár 119 km.
Folyammérnökök. Baja 86 km.

8. Állattenyésztési viszonyok. Állatok száma: a tenyészállatok száma, 31 db.

uralkodó tenyésztési irány:

Kőrállatorvos székhelye és annak távolsága.

566 ló, 683 szarvasmarha,
1327 sertés, 574 juh
Nyugati.
Jadd J km.

Ipar és kereskedelem.

9. A község állandó piaca hol van? (helyben vagy mely községben, milyen távol).

Hova gravitál a község?

Vannak-e a községben vásárok, országos, heti vásárok, hányszor és milyen (kirakó, állatvásár, stb). Kié a vásártartás joga?

Mérték- és hordó-hitelesítő hivatal székhelye:

Bakson 13 km. távol.

Baksonra.

Nincs.

Szekszárd - Bakó.

Itt - egyes kereskedés.

Nincs.

10. A községbeli kereskedések száma és jellege. Hitel és pénzüintézetek száma és alaptőkéje (felsorolva).

Szövetkezetek száma és jellege (névszerint).

Iparosok szakma és foglalkozási ágak szerint.

Van-e a községben ipartestület?

11. Gyárak, ipartelepek és azok átlagos nagysága (hajtóerő és munkáslétszám szerint felsorolva).

Az illetékes iparfelügyelőség székhelye és távolsága:

Ker. munkásbiztosító pénztár székhelye és távolsága:

12. Magánkezelésben álló közművek:

Közvilágítás, jéggyár stb.

13. Bányák száma és jellege.

Állandó bányászem nagysága, hajtóerő és munkáslétszám szerint.

14. Háziipar és annak jellege.

Hangya fogy. és ért. szövetkezet. Áruármentesítő fogy. hitelesítő szövetkezet, mint az N. K. H. tagja és "Községi hitelesítő szövetkezet."
Négy artelep, egy nádár, négy bodbél, négy bogmár, két szabó, 3 kocsiműves, 6 szűzár, 5 k. kardica, hat pépár, egy lakatos, egy órács, két mészáros, egy gyék, két székész, egy szűzár, két baidyos, három kőműves, egy szűzár, három takács.
Ipartestület, gyár és ipartelep nincs.

Székh. Fehérvár 119 km.

Szekszárd 25 km.

Nincs.

Nincs.

Légykezelés és kosárfonás.

V. Községi vagyon és háztartás.

1. A község tulajdonát képező középületek és helyiségek száma.

Két épület 18 helyiséggel.

Hivatalos célokat szolgáló épületek (jegyzői, orvosi, tanítói lakás: a házak, a lakások és azok lakrészeinek száma).

Négy épület, négy lakás, 18 lakrészrel.

A körjegyzői, körorvosi lakás, a székhely község vagy a községek közös tulajdona-e (csak székhely községben tölthető ki)?

Nincs.

2. A község tulajdonát alkotó ingatlan vagyon

..... kat. hold számból és rct,

..... legelő, *18* ..... kat. hold ~~számból~~

egyéb *nincs.*

Mennyit kezel házilag, haszonbérileg, kishaszonbérletben?

Az egészret a legeltetési szabályrendelet szerint.

Jegyzők és alkalmazottak földjavadalma (az állások szerint felsorolva). Mily kiterjedésű.

Négy alkalmazottak közül egyedül főjegyzőnek van 12 hold 598 a-ól kiterjedésű földjavadalma.

Melyek a lakosság hasznára szolgáló ingatlanok (legelő, erdő, kavics, homokbánya stb.)

Nincs.

Községi közüzemek (a község tulajdonában) világító és vízművek stb.

Nincs.

3. Egyéb vagyon és értékek. Hasznos jogok. Községi takarékpénztár. Községi korcsma stb.

Nincs.

4. A községre kivetett egyenes adók összege:

Földadó *21.765* K *63* f. Házadó *4437* K

10 f. Ált. kereseti adó *2708* K ..... f. Tár-

sulati adó *21* K ..... f. Vagyon- és jöv.

adó *9754* K *50* f.

5. Fel nem sorolt más községi és közjöveldelmek.

A fel nem sorolt vadászberlet.

VI. Mily feladatok megoldása volna a legszükségesebb a községben?

Paksot Inuarentságyán keresztül volna - ill. érsel össze kötő vasútvonal kiépítése. Villanyvilágítás létesítése. Műtéri kút furatása s felszökő víz nyerése esetén annak a község külömbözés 3-4 részére elvezetése, szétosztása. Községi utak kiövezése.

A község pecsétjének lenyomata:

Paks
Községi Hivatal jegyzője